

Michael Václavík: Nástin profesního vývoje

Už během vysokoškolského studia psychologie mě lákala možnost rozumět lépe hlubinám lidské duše. V bakalářské práci třetího ročníku jsem zkoumal, jak ovlivňuje duševní zdraví ateismus a jak křesťanská víra. Kdo je psychicky zdravější? Tématem mé diplomové magisterské a posléze i rigorózní doktorské práce bylo zkoumání vlivu osobnosti psychoterapeuta na volbu jeho psychoterapeutického zaměření – přístupu, který považuje za nejprospěšnější. Nacvičit s pacientem nové chování a nespekulovat o zdroji poruchy? Hlavně mu být nablízku a dát mu na vše čas? Nebo mu pomáhat najít vysvětlení, jak a proč si nevědomky sám ubližuje?

Po nástupu na psychiatrii Fakultní nemocnice v Ostravě jsem začal chápat, že psychiatrické symptomy mají svůj skrytý význam. Nadchly mě metody umožňující odhalit kořeny duševních poruch, které zdánlivě nedávají smysl. Od dlouhých a úmorných dotazníků jsem se přesunul k zájmu o projektivní metody. Při studiu grafologie jsem viděl, že osobnost každého z nás se promítne do našeho jedinečného rukopisu. Geniální Rorschachův test inkoustových skvrn mi ukázal, že nejen skvrny, ale celý svět vnímáme značně subjektivně: „Podle sebe soudím tebe!“ Reakce diagnostikovaných lidí na tabule se skvrnami z inkoustu pro mne představovaly obdobu snímků magnetické rezonance duše.

Nejvíce mě ale nakonec začalo fascinovat, že **tou nejpřirozenější a nejhlubší psychodiagnostikou mohou být všední detaily z našeho života**. Že každým okamžikem vyjadřujeme něco o nás samotných. Tím, jak jsme oblečení, co říkáme, jakými slovy, tónem hlasu, jak vstupujeme do dveří, ale i tím, jak mlčíme. V psychoanalytickém myšlení a psychodynamické technice psychoterapie jsem našel svůj profesní domov. Tento směr totiž chápe duševní poruchy jako určitá „zaseknutí“ nebo odbočení z přirozeného lidského vývoje.

Terapeut bedlivě poslouchá, pozoruje a vcítuje se do svého pacienta a vytváří si představu, na které „odbočce“ svého (dětského) vývoje se člověk musel vychýlit ze své trasy. Může diskutovat svá zjištění s pacientem samotným. Člověku v terapii pak umožňuje osvojit si terapeutovo „know-how“ a stát se posléze sám sobě terapeutem.

O tentýž princip se opírá i myšlenka textů na našem webu. Poznatky popsané v jednotlivých článkách lze použít jako kompas a mapu. Nebo jako „šifrovací tabulku“, která umožňuje postupně dekódovat šifru našeho skrytého příběhu a vlastní utajené niterné podoby: Lépe se pomocí textů poznat a na základě nového, opravdového, hlubšího poznání se postupně učit se sebou i se světem okolo přiměřeněji a prospěšněji zacházet.